

Themabijeenkomst Omgevingswet

Welkom

Corry van Rhee – gastvrouw

Arianne Hollander – pijlervoorzitter

Marcel Kaijen – facilitator

Programma

- 10.05 'Omgevingswet in vogelvlucht, update svz, breaking news'
- 10.30 'Omgevingswet in de praktijk: Transformatie/verduurzaming tuinwijk Tiel'
- 10.45 Pauze
- 11.00 Pitch: 'De Biltse aanpak'
- 11.10 Implementatie Omgevingswet volgens de VNG: 4 strategieën/archetypen
- 11.40 Interactief gedeelte met paneldiscussie

Omgevingswet

Tiel, 9 september 2016

Maarten Hoorn

Platform31

Opbouw presentatie

- Voorstellen
  - Wat is de Omgevingswet?
  - Verbeterdoelen
  - Instrumenten
  - Wat betekent de wet voor een gemeente?
-

En u?

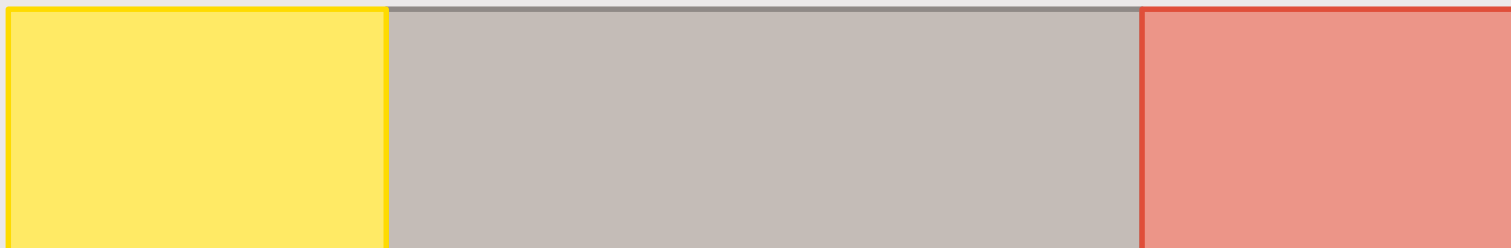
Van de Omgevingswet weet ik ...

Alles

75%

25%

Niets

Aanleiding Omgevingswet

Ontwikkelingen in samenleving

- Opgave steeds complexer
- Behoeftte aan maatwerk
- Andere eisen

Knelpunten in uitvoeringspraktijk

- Versnipperd
- Ondoorzichtig
- Stroperig
- Duur
- Afloop onvoorspelbaar

Omgevingswet

- Regels voor fysieke domein bundelen en vereenvoudigen
    - Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit
    - Vertrouwen als uitgangspunt
  - Fysieke leefomgeving: bouwwerken, infrastructuur, watersysteem, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed
    - Activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving
-

Waarom nu al?

Verbeterdoelen

- Inzichtelijkheid
  - Integrale aanpak
  - Afwegingsruimte
-

Afwegingsruimte

- Meer schuifmogelijkheden milieuaspecten
- Mogelijkheden strengere normen te stellen
- Stellen omgevingswaarde
- Werken met beleidsnormen

Picasso

“Als je al weet wat het wordt, is het niet meer leuk om te maken.”

Soepeler	Afwegingsruimte	Strenger
Ja	Trilling	Ja
Ja	Geluid	Ja
Ja	Bodem	Ja
Ja	Geur	Ja
Nee	Fijnstof	Ja
Ja	Externe veiligheid	Ja
Nee	Waterveiligheid	Ja
Ja	Energie	Ja
Ja	Lichthinder (glas)	Ja
Nee	Natur	Ja
Ja	Waterkwaliteit	Ja
Nee	Lucht	Ja
Extra	Experimenteerregeling (techn innovaties)	Nvt

Afwegingsruimte

DECENTRAAL

- hotels, pensions
- restaurants, cafetaria's, snackbar, cateringbedrijven
- cafés, discotheken, concertpodia, muziektheaters, evenementenhallen
- verblijfsrecreatie, dagrecreatie en sportfaciliteiten
- detailhandel, ambachten, supermarkten en bouwmarkten
- gebouwen voor permanente of tijdelijke bewoning, onderwijs- en kantoorgebouwen, welzijnszorg
- dierenpension, dierenasiel, hondenfokkers, hobbymatig houden van dieren, maneges

CENTRAAL

- energie-industrie, nutssector
- industriesector
- afvalbeheersector
- agrarische sector
- dienstverlening en zorg
- logistiek sector
- horeca-, sport, - of recreatiesector
- mijnbouwsector
- defensie

aantal milieubelastende activiteiten die veel voorkomen:

- bodemenergiesystemen
- windturbines
- opslaan van gevaarlijke stoffen
- natte koeltorens

Verbeterdoelen

- Inzichtelijkheid
  - Integrale aanpak
  - Afwegingsruimte
  - Verbeteren en versnellen besluitvorming
    - Meer vergunningen in 8 weken
    - Meer vergunningvrij + meer meldingen
    - Participatie aan voorkant van besluitvorming wezenlijk onderdeel van nieuwe systeem
-

Zes instrumenten

- Omgevingsvisie
  - Programma's
  - Decentrale regels
    - Provinciale omgevingsverordening
    - Waterschapsverordening
    - Gemeentelijk omgevingsplan
  - Algemene rijksregels (4 AMvB's)
  - Omgevingsvergunning
  - Projectbesluit
-

Tiel: één omgevingsvisie en één omgevingsplan

Beleidsnota Cultuurhistorie	Groenstructuurplan en de Nota van Bomenverordening Tiel 2014	
Beleidsnota Recreatie en Toerisme	Uitgangspunten Groenbeheer	Erfgoedverordening 2015
Beleidsregels draaiorgels	Milieuvisie 2010-2020	Inspraakverordening Tiel
Beleidsregels beroepen en bedrijven aan huis	Nota Bodembeheer Regio Rivierenland	Marktreglement Tiel 2010
Beleidsregels art 19 WRO kinderdagverblijven	Nota Horeca Regelgeving Gemeente Tiel 2006	Regeling voor de standwerkers en standwerkerplaatsen
Beleidsregels ontheffing promenadegebied	Nota Onderhoudskwaliteit Openbaar Groen	Verordening aansluitvoorwaarden riolering gemeente Tiel 2004
Beleidsregels Reserve Parkeerbijdrageregeling	Raamwerknota Stadsbeeld	Aanwijzing woonschepen
Beleidsregels vergunningverlening reclameborden op rotondes	Speelruimtebeleid gemeente Tiel 2005-2010	Aanwijzingsbesluit APV hondenuitlaatplaatsen en losloopgebieden
Bodemnota gemeente Tiel	Standplaatsenbeleid 2015	Algemene plaatselijke verordening Tiel 2014
Bomenbeleidsplan Tiel 2005	Terrasplan Plein	Kampeerverordening Tiel 1994
Coffeeshopbeleid Tiel 2015	Waterplan	Parkeerverordening Tiel 2011-2
Cultuurnota 2007-2010	Welstandsnota	Uitvoeringsbesluit parkeren
Detailhandelsnota 2012-2017	Aanwijzingsbesluit wegen voor verbod op kampeermiddelen e.a.	Bouwverordening Tiel 2012
Evenementennota	APV ondergrondse infrastructuur	

Tiel: één omgevingsvisie en één omgevingsplan

Kleine kernen - Bergakker, tweede herziening
Tiel West - Wielerpark
Tiel West - Diderik Vijghstraat
Tiel Oost - Grotebrugse Grintweg 59
Tiel West - Diderik Vijghstraat
Buitengebied - Kruisstraat 5a
Binnenstad - Westluidense Poort
Buitengebied - Hamsche Biezen, Tuincentrum
Omgevingsvergunning Medel, De Diepert 5
Tiel Zuid
Kanaalzone
Bestemmingsplan Tiel-Oost
Tiel Noord - Rivierenlandlaan brede zorgschool
Kleine kernen - Bergakker, eerste herziening
Tiel West - Bedrijven Papesteeg
Tiel West
Kleine kernen, Bergakker, Provincialeweg 4

Tiel Noord en Kleine kernen
Kanaalzone - Industrieweg, gemeentewerf e.o.
Buitengebied - Hermoesestraat 17
Buitengebied - Kruisstraat 1
Tiel Oost - Hotel Tiel
Tiel Noord en Kleine kernen
Binnenstad, tweede herziening
Buitengebied - Bredestraat 14 Zennewijnen
Binnenstad - Molenhoek
Buitengebied - Hermoesestraat 13
Binnenstad, eerste herziening
Buitengebied - Thedingsweert
Wijzigingsplan Tiel Oost - Lutternveldweg 3
Bestemmingsplan binnenstad
Kleine kernen - Bergakker
Passewaaij Zuid - Buurt 7, fase 2
Paraplu-bestemmingsplan Archeologie

Om kansen te pakken...

Snellere procedures in de fysieke leefomgeving

Meer voorspelbare procedures

Lagere onderzoekslasten

Meer lokale afwegingsruimte

Samenhangende benadering van het fysieke domein

Beter functionerende (overheids)ketens

Betere aansluiting op de maatschappelijke behoefte

...hebben gemeenten de volgende opgaven

Wezenlijke andere manier van visievorming en beleidsarticulatie

Geheel andere inrichting van de werkprocessen

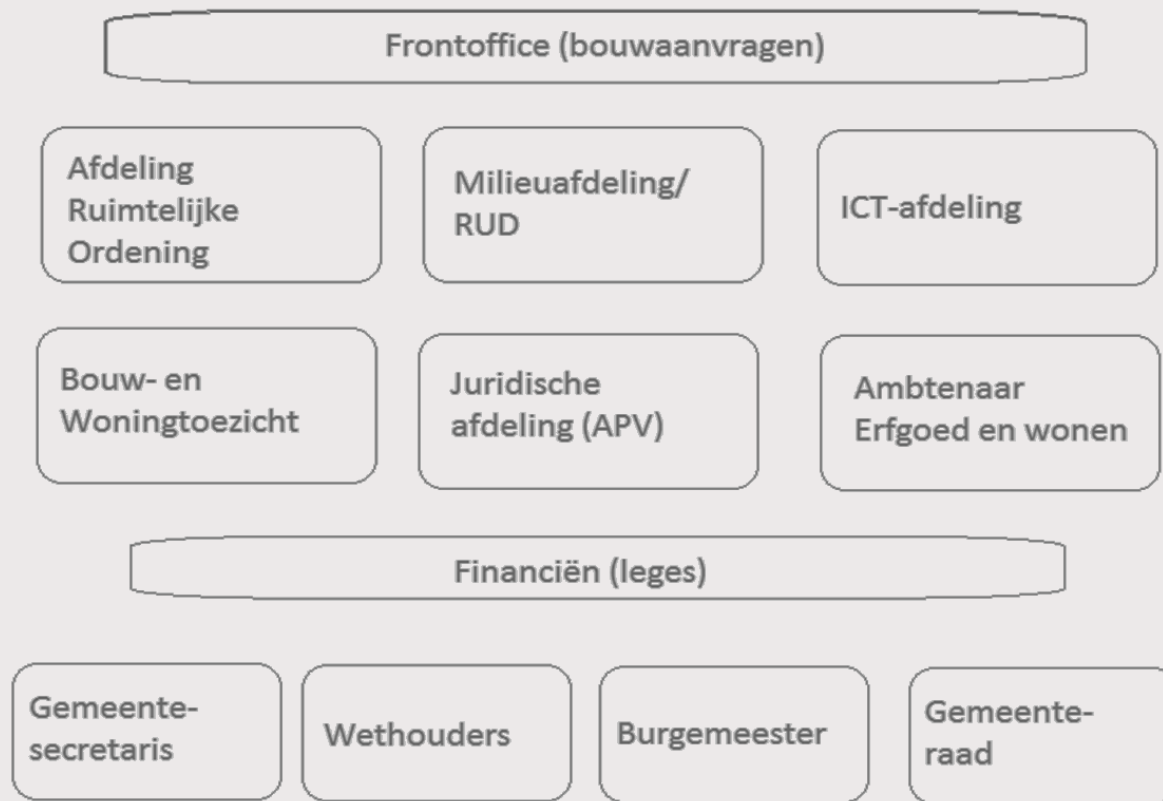
Functioneren in bestuurlijke ketens

Optimaliseren van de aansluiting op de 'energieke samenleving'

Implementatie van een geheel nieuw ICT-systeem

Gevolgen gemeentelijke organisatie

Revitalisering tuinwijk Tiel

In de geest van de Omgevingswet

Willem Rikken

REVITALISERING VINKENHOF TIEL

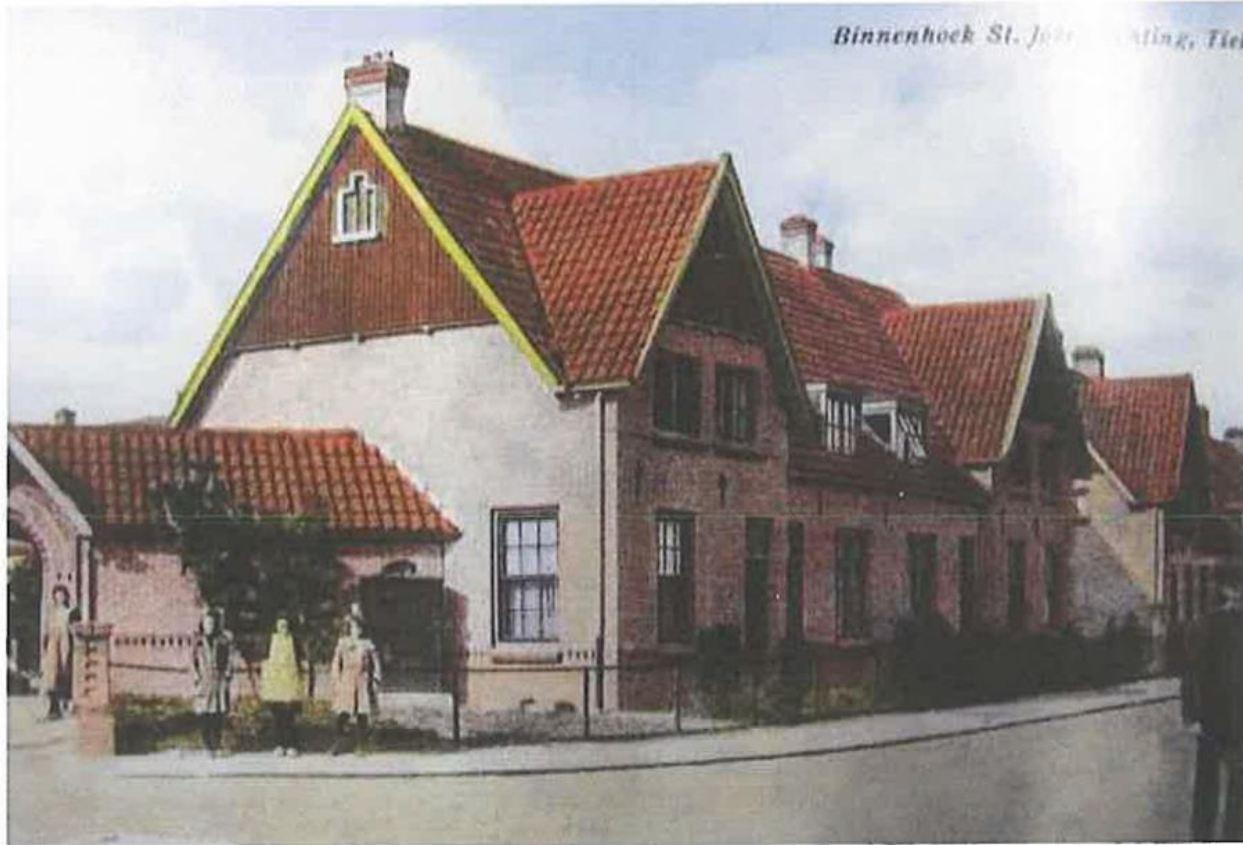
(in de geest van de Omgevingswet)

Tiel – St. Josephstichting

Historie Vinkenhof

- Bouwjaren 1920-1921
- Opdrachtgever Woningbouwstichting Sint Joseph (nu SCW)
- Voorzag in huisvesting van katholieke arbeiders voornamelijk werkzaam bij metaalwarenfabriek Daalderop uit Tiel
- Architect Zoetmulder Nijmegen
- Ontwerp gebaseerd op “tuindorp gedachte”
- Bouwstijl “traditioneel/zakelijk”

Afb. 5 & 6 Historische opnames; aan het Sint Josephplein het verdwenen torentje (Oort 2011).

Vinkenhof anno 2012

Gesprek gemeente/SCW maart 2012

- **Initiatief woningbouwvereniging SCW**
- **Vinkenhof planning in meerjarenprogramma SCW**
- **Ontvouwt plannen voor renovatie/herinrichting Vinkenhof**
- **Plan om 2 woonblokken te slopen/nieuw te bouwen en overige woningen te moderniseren**
- **Wil parkeerprobleem in de wijk oplossen**
- **Vraagt wat nodig is aan vergunningen/wat haalbaar is**

Eerste reactie gemeente (ambtelijk)

- **Vinkenhof staat op de nominatie om aangewezen te worden als gemeentelijk monument**
- **Dan is slopen “vloeken”**
- **We willen graag verder in gesprek/samen werken**
- **Laat doorschemeren te overwegen college te adviseren het gebied onmiddellijk “voor te beschermen”**

Resultaten vervolgspraak

- We gaan **samen werken** / trekken samen op
- We spreken **vertrouwen** in elkaar uit
- **Integrale** aanpak/samenhangende benadering
- Tiel gaat niet voorbeschermen
- Uitgangspunt is dat het eindresultaat wordt “beschermd”
- Regulier werk voor gemeente/binnen beschikbare budgetten
- Eerst **analyseren** en daarna **samen de kaders maken/vaststellen**
- **Eén procesbegeleider** bij SCW en gemeente

Analyse bestaande toestand

- **Woningen (84) voldoen niet aan huidige technische eisen.**
- **Verval niet tegen te gaan met groot onderhoud.**
- **De woningen zijn slecht geïsoleerd**
- **Er is een groot parkeerprobleem in de wijk**
- **De achtertuinen zijn “volgebouwd”**
- **Onaantrekkelijke openbare ruimte (kwaliteit/beleving)**
- **Het complex heeft cultuurhistorische waarde**

Uitgangspunten/kaders

- We gaan voor **behoud** van de **cultuurhistorische waarden**
- Woningen **duurzaam** (verwachte levensduur minimaal 40 jaar)
- Voldoen aan **huidige technische eisen**
- **Optimale isolatie**/energiebesparing
- Aanpakken **parkeerproblemen**
- **Kwaliteitsslag** openbare ruimte
- **Meer groen** in de wijk

Participanten/interactie

- **Stichting Christelijke Woningbouwcorporatie (SCW Tiel)**
- **Klankbordgroep** uit de **wijk / omwonenden**
- **Architect/stedenbouwkundige/landschapsarchitecte** (opdracht SCW)
- **Stadsbouwmeester Tiel** (welstand)
- Afgevaardigde **monumentencommissie** Tiel
- **Adviseurs gemeente** (stedenbouw, cultuurhistorie, RO, verkeer en parkeren, rioleringen, flora en fauna, bodem en geluid, groen/openbare ruimte, vergunningen)
- **Provincie Gelderland** (bijdrage Impulsplan wonen)
- Later in proces: **aannemer/onderaannemers**

Gemaakte afspraken

- **Periodiek overleg/gesprek** SCW en haar ontwerpers met gemeentelijke vertegenwoordiging(en) Zie vorige dia.
- **We koersen op een stedenbouwkundig plan/eindontwerp dat door alle partijen wordt aanvaard.**
- Op basis daarvan **faciliteert** de gemeente **Tiel**.
(vergunningen/bestemmingsplanwijziging/subsidieaanvraag)
- We sluiten een **samenwerkingsovereenkomst**

Gemaakte afwegingen

- **Sloop blok van 6 woningen om parkeerprobleem deels op te lossen** (cultuurhistorie/parkeerbelang)
Parkeernorm van 0,7 naar 1,1 (huidige norm = 1,3)
- **Energiezuinigheid woningen (resultaat A+) door nieuwbouw achter historische voor – en zijgevels.** (wtw systeem)
- **Compensatie: Vergroening wijk/hoge kwaliteit openbare ruimte/behoud cultuurhistorische beeldkwaliteit/hoofdstructuur**

Eindresultaat 2017

Toekomstbeeld 2018

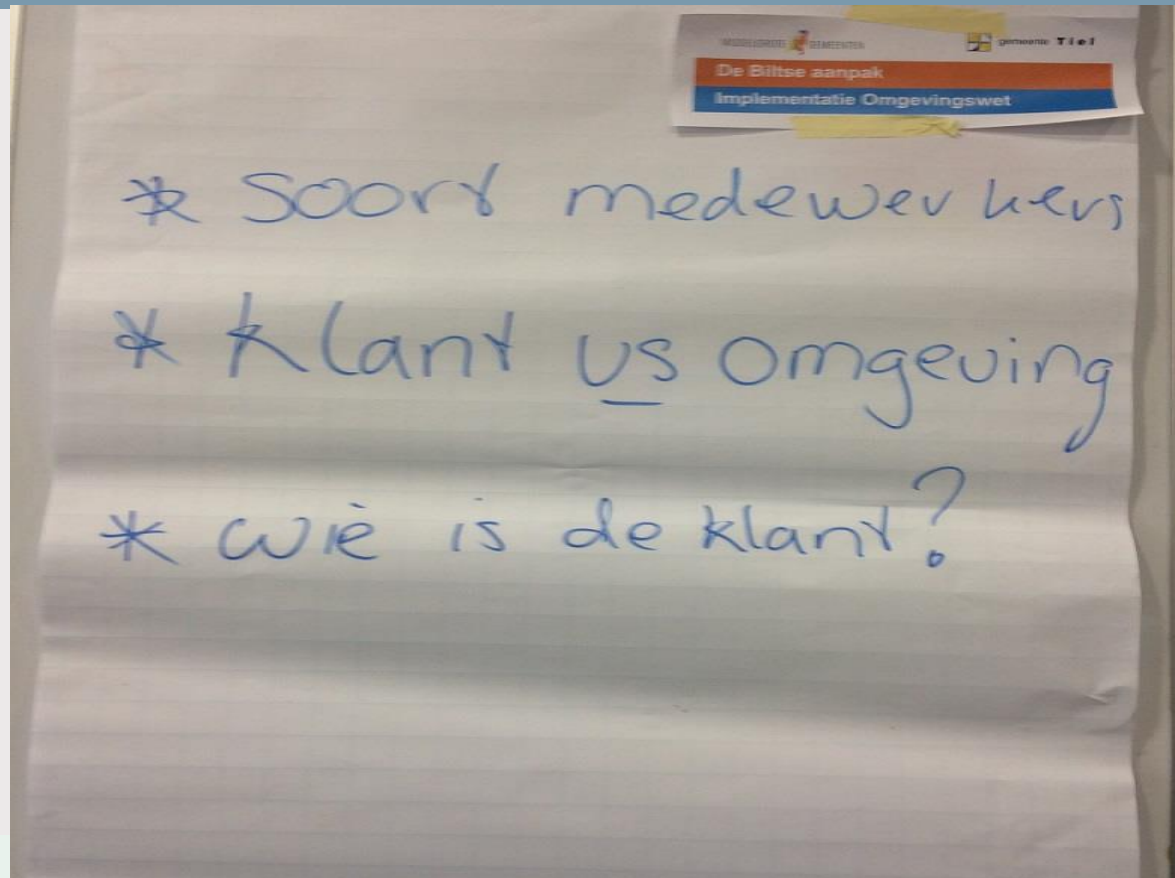

Eindconclusies TIEL

- Samenwerken en in gesprek zijn en blijven vooral aan de voorkant van het proces loont
- Door de houding ja, mits i.p.v. nee, tenzij is een gezamenlijk belang erkend, zijn we met z'n allen oplossingsgericht gaan denken/werken en is tevens een relatie ontstaan (nu en in de toekomst)
- De maatschappelijke behoefte is uitgangspunt geweest (van buiten naar binnen). Dat heeft geleid tot een gedragen eindresultaat
- We hebben geoefend om niet te denken in standpunten, maar in belangen (**cultuuromslag!**)
- Het is ook gelukt zonder de nieuwe Omgevingswet !!!

Stelling:

“De implementatie van de Omgevingswet slaagt alleen als het klantperspectief centraal staat, vanuit een organisatie brede benadering en met medewerkers die zien er ervaren dat verandering noodzakelijk is”.

BILTSE STELLING

„De implementatie van Omgevingswet slaagt alleen als het klantperspectief centraal staat . . . . .

20

5

Verandertypen en invoeringsstrategieën

PMG, 9 september 2016

Maarten Hoorn
Projectleider

Veranderopgave

- (meer/anders) integraal
  - (meer/anders) gebiedsgericht
  - (meer/anders) in ketensamenwerking in de regio
  - (meer/anders) in samenwerking met de samenleving
-

Ambitie met de wet

In welke mate wil je gebruik maken van de ruimte die de wet biedt om anders te werken op het fysieke domein?

Hulpvragen:

- Wat voor gemeente ben je cq wil je zijn?
  - Hoe werk je nu en hoe wil je werken?
  - Wat zijn je politiek-bestuurlijke ambities op het fysieke domein en tav de verhouding gemeente-samenleving?
  - Hoe groot zijn de maatschappelijke opgaven op het fysieke domein?
  - Welke mate van maatschappelijk initiatief is er in de samenleving?
  - Welke andere kaders zijn van belang voor het bepalen van een realistische ambitie: beschikbare middelen, capaciteit, kwaliteit...?
-

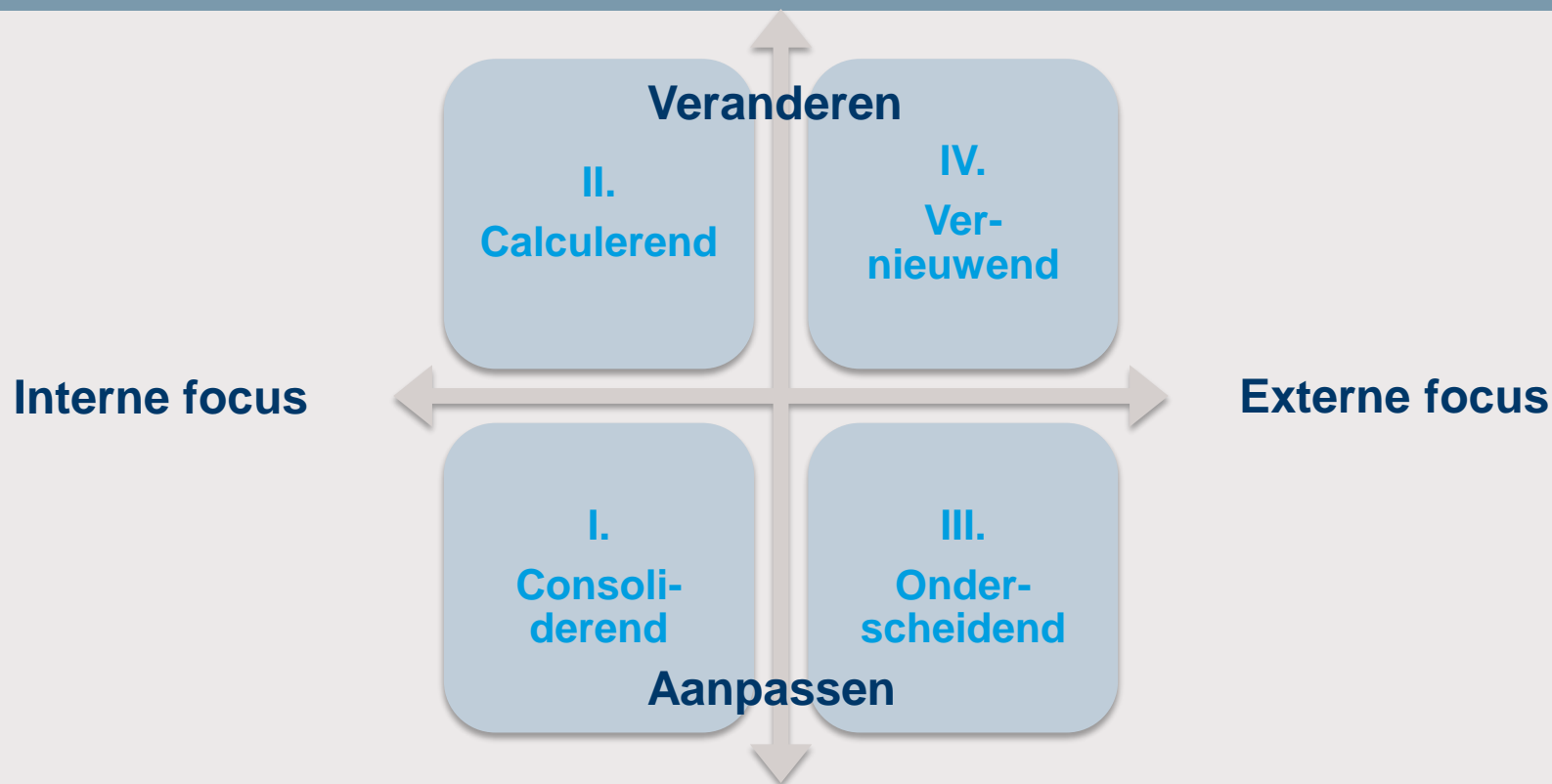
Verandertypen

- Aanpassen wat moet en zo snel mogelijk weer naar stabiele situatie (consoliderend)
  - Wat levert het me op en wat gaat het kosten? (calculerend)
  - Het verschil maken in de praktijk: keuzes maken (onderscheidend)
  - Alles moet anders! Dit is de kans! (vernieuwend)
-

Keuze invoeringsstrategieën

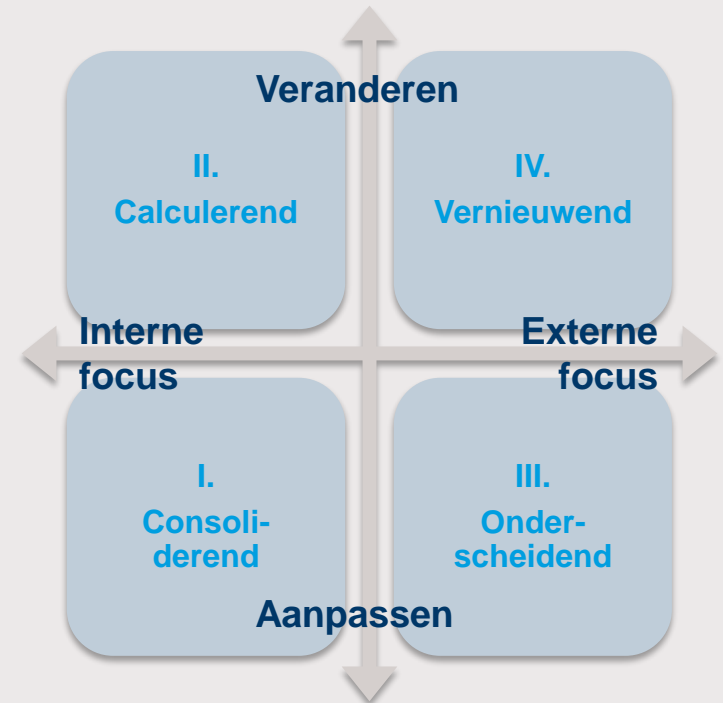
- Wil je de Ow als kans aangrijpen om de werkwijze helemaal te vernieuwen of wil je liever uitgaan van de huidige werkwijze en beleidskaders? (*veranderen – aanpassen*)
  - Wil je je vooral op de externe opgaven en actoren in het fysieke domein richten of wil je je in eerste instantie op de eigen organisatie cq kosten en baten richten? (*externe – interne focus*)
-

Verandertypen

I. Consolidierend

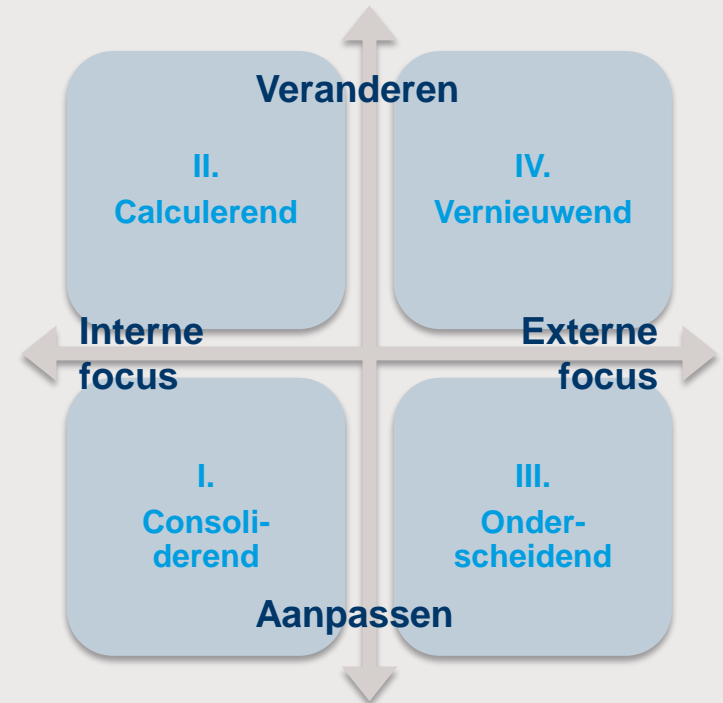
- Aanpassen & Interne focus
- Uitgaan van de huidige situatie
- Inventariseren wat er moet gebeuren
- Vakinhoudelijke benadering
- Projectmatig werken
- Inhoudelijk projectplan maken

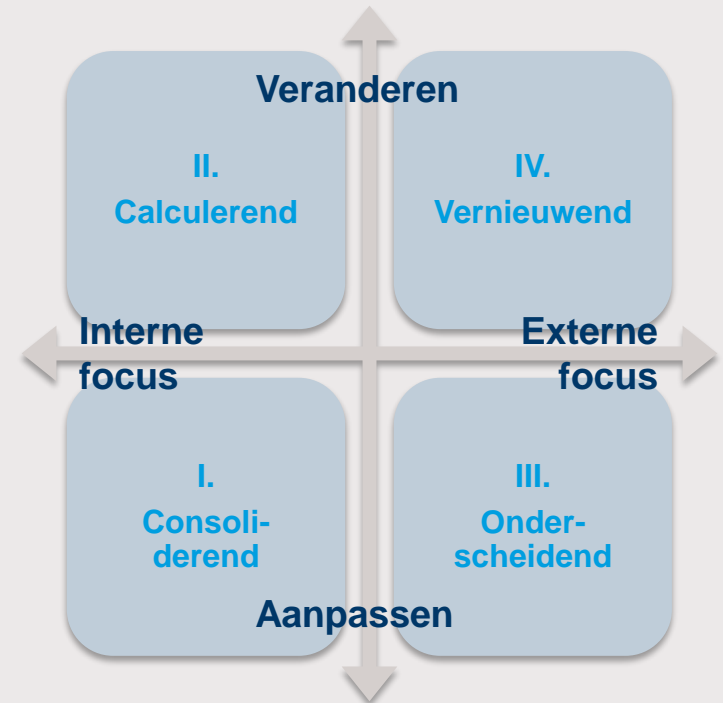
II. Calculerend

- Veranderen & Interne focus
- Uitgaan van de nieuwe situatie
- Analyseren wat daar voor nodig is
- Impactanalyse en businesscase maken
- Keuzes maken obv efficiency en effectiviteit
- Resultaatgericht werken

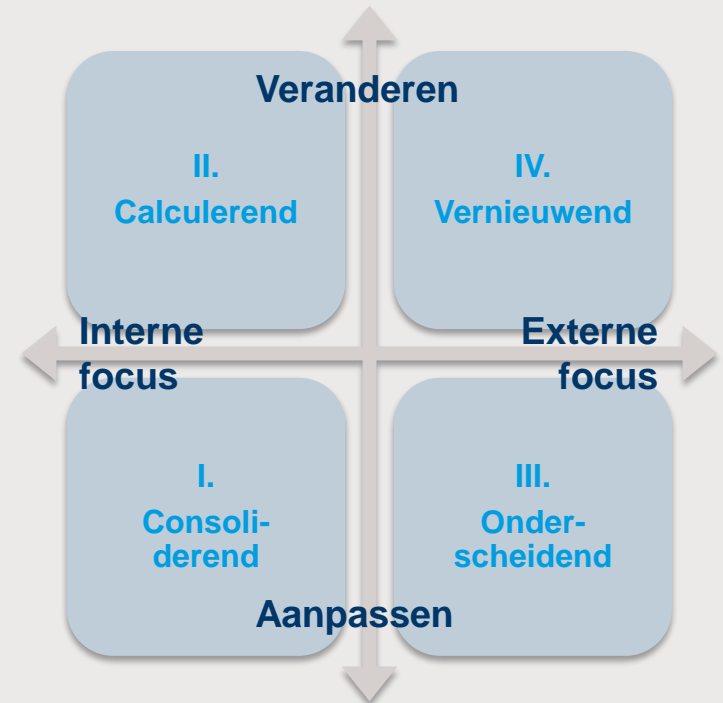
III. Onderscheidend

- Aanpassen & Externe focus
- Uitgaan van de huidige situatie
- Keuze voor bepaalde gebiedsopgave
- Experimenteren
- Leren en doorontwikkelen
- Opgave- en gebiedsgericht werken

IV. Vernieuwend

- Veranderen & Externe focus
- Uitgaan van de nieuwe situatie
- Focus op mensen in het gebied
- Proces organiseren om samen te werken
- Gezamenlijk de veranderopgave verkennen
- Proces- en mensgericht werken

Perspectief op verandering

- Welk verandertype heeft je persoonlijke voorkeur?
  - Welk verandertype past bij jouw functie in jouw organisatie?
  - Welke overwegingen heb je daarbij?
  - Wat betekent dat voor hoe je te werk gaat bij de invoering van de Omgevingswet?
-

Verandertypen

Themabijeenkomst Omgevingswet

Verandertypen/Kwadrant

Fasering

- **2016** Bewustwording en kennisoverdracht: start maken met voorbereiding
  - **2017** Verbreding, verdieping en verankering: gerichte toepassing in
2018 eigen organisatie en tussen organisaties
  - **2019** Overheden, initiatiefnemers en belanghebbenden werken conform de Omgevingswet
  - **2024** Doelen van Omgevingswet zijn zichtbaar en meetbaar in de fysieke leefomgeving
-

Themabijeenkomst Omgevingswet

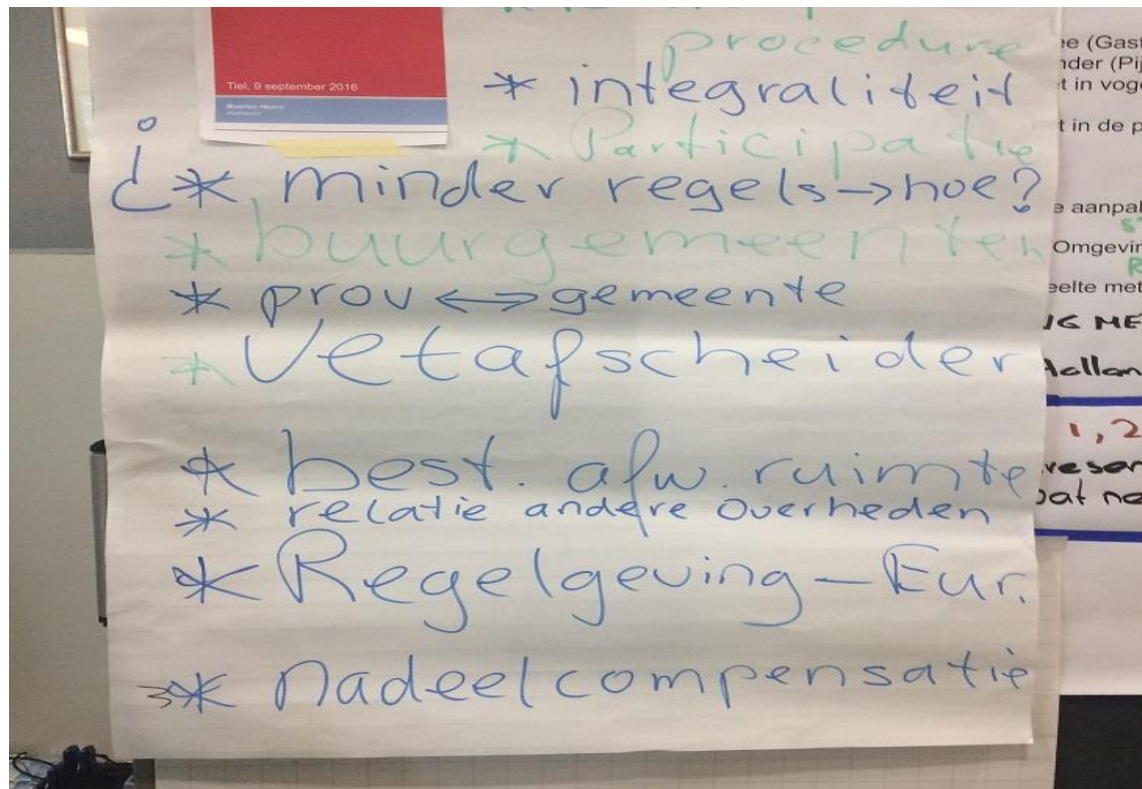
Paneldiscussie

Themabijeenkomst Omgevingswet

Onderwerpen paneldiscussie

Themabijeenkomst Omgevingswet

Onderwerpen paneldiscussie

